

GLOBALASHUV SHAROITIDA IJTIMOY DAVLATNING KELAJAGI.

Xusniddin Qutpiddinov

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy

agentligi huzuridagi Ijtimoiy inspeksiya boshlig'i

Tel: (+998)992220777

e.mail: x.kutpiddinov@-inspeksiya.uz

Annotatsiya: Globallashuv jarayoni XXI asrda insoniyat hayotining barcha jabhalariga ta'sir ko'rsatmoqda. Bu jarayon iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ijtimoiy sohalarda o'zgarishlarga olib kelmoqda. Ijtimoiy davlat tushunchasi esa, asosan, fuqarolarni ijtimoiy himoya qilish, ularning huquq va erkinliklarini ta'minlash, iqtisodiy va ijtimoiy tenglikni yaratishga qaratilgan davlat modelidir. Ushbu maqolada globallashuv sharoitida ijtimoiy davlatning kelajagi, uning imkoniyatlari va muammolari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: globallashuv, ijtimoiy soha, davlat, iqtisodiy rivojlanish, raqamli texnologiyalar, madaniyat, jamiyat.

Аннотация: Процесс глобализации затрагивает все аспекты жизни человека в XXI веке. Этот процесс ведет к изменениям в экономической, политической, культурной и социальной сферах. Концепция государства всеобщего благосостояния – это государственная модель, направленная на социальную защиту граждан, обеспечение их прав и свобод, создание экономического и социального равенства. В данной статье анализируется будущее государства всеобщего благосостояния, его возможности и проблемы в условиях глобализации.

Ключевые слова: глобализация, социальная сфера, государство, экономическое развитие, цифровые технологии, культура, общество.

Abstract: The process of globalization affects all aspects of human life in the 21st century. This process is leading to changes in the economic, political, cultural and social spheres. The concept of a welfare state is a state model aimed at social protection of citizens, ensuring their rights and freedoms, and creating economic and social equality. This article analyzes the future of the welfare state, its opportunities and problems in the context of globalization.

Key words: globalization, social sphere, state, economic development, digital technologies, culture, society.

KIRISH.

Ijtimoiy davlat, asosan, fuqarolarni ijtimoiy himoya qilish, ularning hayot darajasini oshirish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan davlat modelidir. Ijtimoiy davlatning asosiy maqsadi — barcha fuqarolar uchun teng imkoniyatlar yaratish, ijtimoiy adolatni ta'minlash va ijtimoiy himoya tizimini rivojlantirishdir. Ijtimoiy davlat, shuningdek, iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy barqarorlik o'rtasidagi muvozanatni saqlashga intiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Globallashuv jarayoni ijtimoiy davlatning rivojlanishiga bir qator imkoniyatlar va muammolarni keltirib chiqarmoqda. Boshqa mamlakatlar bilan iqtisodiy va madaniy aloqalar o'rnatish, yangi texnologiyalarni joriy etish va xalqaro tajribalarni o'rganish ijtimoiy davlatning samaradorligini oshiradi. [9]

Biroq, globallashuv jarayoni ijtimoiy tengsizlik, iqtisodiy beqarorlik va ijtimoiy adolatsizlik kabi muammolarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Globallashuv sharoitida ijtimoiy davlatning rivojlanishiga bir qator imkoniyatlar bor. Avvalo, xalqaro hamkorlik va tajriba almashinuvi ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirishga yordam beradi. Mamlakatlar o'rtasida ijtimoiy himoya tizimlarini o'rganish va eng yaxshi amaliyotlarni joriy etish orqali ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirish mumkin. Shuningdek, globallashuv jarayoni yangi texnologiyalarni joriy etish imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar va internet ijtimoiy xizmatlarni taqdim etishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Masalan, onlayn platformalar orqali ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish, fuqarolar bilan muloqot qilish va ularning ehtiyojlarini aniqlash imkoniyatlari mavjud. Bu esa ijtimoiy davlatning samaradorligini oshiradi. Biroq, globallashuv jarayoni ijtimoiy davlatning rivojlanishiga bir qator muammolarni ham keltirib chiqaradi. Avvalo, iqtisodiy tengsizlik va ijtimoiy adolatsizlik muammolari bor .[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR.

Globallashuv jarayonida ba'zi mamlakatlar iqtisodiy jihatdan rivojlanayotgan bo'lsa, boshqalari orqada qolmoqda. Bu esa ijtimoiy davlatning asosiy maqsadi — ijtimoiy adolatni ta'minlashga to'sqinlik qiladi. Shuningdek, globallashuv jarayoni madaniy va ijtimoiy o'zgarishlarga ham olib keladi. Global madaniyatning ta'siri mahalliy madaniyatlarni yo'qotish xavfini tug'diradi. Bu esa ijtimoiy davlatning asosiy prinsiplari — ijtimoiy birlik va barqarorlikka zarar yetkazishi mumkin. Globallashuv sharoitida ijtimoiy davlatning kelajagi ko'p jihatdan uning muammolarini hal qilishga bog'liq. Ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirish uchun davlatlar o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish, ijtimoiy himoya tizimlarini takomillashtirish va yangi texnologiyalarni joriy etish kerak.[7]

Shuningdek, ijtimoiy adolatni ta'minlash va iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish uchun davlatlar o'rtasida iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish muhimdir. Ijtimoiy davlatning kelajagi, shuningdek, qarorlar qabul qilishda fuqarolar ishtirokini

oshirishga ham bog'liq. Fuqarolar o'z huquq va erkinliklarini himoya qilishda faol ishtirok etishlari, ijtimoiy masalalarda o'z fikrlarini bildirishlari zarur. Bu esa ijtimoiy davlatning samaradorligini oshiradi.

Davlatning kelajagi bir qator omillarga bog'liq bo'lib, ularning har biri ijtimoiy adolat, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolar farovonligini ta'minlashga qaratilgan. Ijtimoiy davlatlar raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali ijtimoiy xizmatlarni yanada samarali va qulay qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Onlayn platformalar orqali fuqarolar ijtimoiy xizmatlarga, ma'lumotlarga va resurslarga oson kirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, shuningdek, davlat va fuqarolar o'rtasidagi muloqotni kuchaytiradi. Ijtimoiy davlatlar ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan siyosatlarni kuchaytirishi muhim. Bu, iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish, ijtimoiy himoya tizimlarini rivojlantirish va barcha fuqarolar uchun teng imkoniyatlar yaratish orqali amalga oshiriladi. Ijtimoiy davlatlar, shuningdek, marginalizatsiya qilingan guruhlarni qo'llab-quvvatlashga e'tibor qaratishi dolzarb masalalardan biridir. Davlatlar barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun ekologik masalalarni ham hisobga olishi lozim. Ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish bilan birga, atrof-muhitni muhofaza qilish va resurslardan oqilona foydalanish ijtimoiy davlatning kelajagi uchun muhimdir. Ijtimoiy davlatlar fuqarolar ishtirokini oshirishga qaratilgan siyosatni amalga oshirishi muhim. Fuqarolar o'z huquq va erkinliklarini himoya qilishda faol ishtirok etishlari, ijtimoiy masalalarda o'z fikrlarini bildirishlari zarur. Bu, ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirishga yordam beradi. Globallashuv sharoitida ijtimoiy davlatlar o'rtasida xalqaro hamkorlikni kuchaytirish muhimdir. Mamlakatlar o'rtasida tajriba almashinuvi, eng yaxshi amaliyotlarni o'rganish va ijtimoiy himoya tizimlarini takomillashtirish orqali ijtimoiy davlatlar o'z samaradorligini oshirishlari mumkin. Ijtimoiy davlatlar innovatsiyalarni va yangi texnologiyalarni joriy etish orqali ijtimoiy xizmatlarni yaxshilash va iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, shuningdek, ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Ijtimoiy davlatlar madaniy xilma-xillikni qo'llab-quvvatlash va inklyuzivlikni ta'minlashga e'tibor qaratishi ahamiyatlidir. Bu, turli madaniyatlar va etnik guruhlar o'rtasida hamjihatlikni kuchaytiradi va ijtimoiy birlikni mustahkamlaydi. Umuman olganda, ijtimoiy davlatning kelajagi ijtimoiy adolat, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolar farovonligini ta'minlashga qaratilgan innovatsion va inklyuziv yondashuvlar orqali shakllanadi. Bu jarayonlar ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirish va fuqarolar hayotini yaxshilashga imkoniyatlarini beradi.

XULOSA.

Globallashuv sharoitida ijtimoiy davlatning kelajagi ko'p jihatdan uning muammolarini hal qilishga bog'liq. Ijtimoiy davlatning samaradorligini oshirish uchun xalqaro hamkorlikni kuchaytirish, ijtimoiy himoya tizimlarini takomillashtirish va yangi texnologiyalarni joriy etish hamisha dolzarbligicha qoladi. Shuningdek,

fuqarolar ishtirokini oshirish va ijtimoiy adolatni ta'minlash ijtimoiy davlatning kelajagini belgilovchi muhim omillardir. Ijtimoiy davlatning kelajagi, shuningdek, ijtimoiy birlik va barqarorlikni saqlashga qaratilgan harakatlarga bog'liq. Globallashuv jarayonida ijtimoiy davlatning rivojlanishi, uning asosiy maqsadlariga erishish va ijtimoiy adolatni ta'minlash uchun zarurdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Esping-Andersen, G. (1990). *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Princeton University Press.
2. Giddens, A. (1999). *Runaway World*. Profile Books.
3. Beck, U. (2000). *The Brave New World of Work*. Polity Press.
4. Stiglitz, J. E. (2002). *Globalization and Its Discontents*. W.W. Norton & Company.
5. Sachs, J. D. (2005). *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*. Penguin Press.
6. Fukuyama, F. (2006). *The End of History and the Last Man*. Free Press.
7. Piketty, T. (2014). *Capital in the Twenty-First Century*. Harvard University Press.
8. Rodrik, D. (2018). *Straight Talk on Trade: Ideas for a Sane World Economy*. Princeton University Press.
9. Mishra, P. (2017). *The Age of Anger: A History of the Present*. Farrar, Straus and Giroux.
10. Harari, Y. N. (2018). *21 Lessons for the 21st Century*. Spiegel & Grau.